

Analyse af § 3 heder

Hovedkonklusioner

- I 2008 har kommunerne afgjort 53 sager om heder, mens amterne i 2006 afgjorde 68 sager
- Der er overvejende ansøgt om de samme tilstandsændringer i 2006 og 2008, og afgørelsespraksis er meget ens to år imellem
- Der er i både 2006 og 2008 givet dispensationer til bebyggelse i § 3 heder
- Flere ejere og færre myndigheder søger om tilladelse til at foretage tilstandsændringer i 2008 end i 2006
- Andelen af ejere, der modtager vilkår, stiger fra 2006 til 2008, mens andelen af myndigheder, der modtager vilkår falder
- Kommunerne stiller gennemsnitligt flere vilkår pr. dispensation eller lovliggørende dispensation, end amterne gjorde

Antal sager for § 3 heder

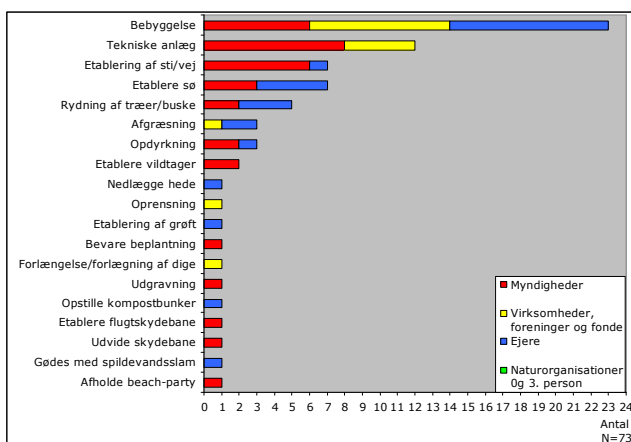
By- og Landskabsstyrelsen har i 2008 registreret 1085 § afgørelser for 10 forskellige naturtyper. § 3 hede udgør med 53 sager ca. 5 % af samtlige § 3-sager i 2008. I 2006 blev der registreret 1391 sager, hvoraf 68 sager omhandlede § 3 heder, hvilket ligeledes svarer til ca. 5 % af samtlige § 3-sager det år. Det samlede antal ansøgte sager for § 3-områder viser en nedadgående ændring på 22 %.

Tilsynssager og ansøgninger om tilstandsændringer i § 3 heder

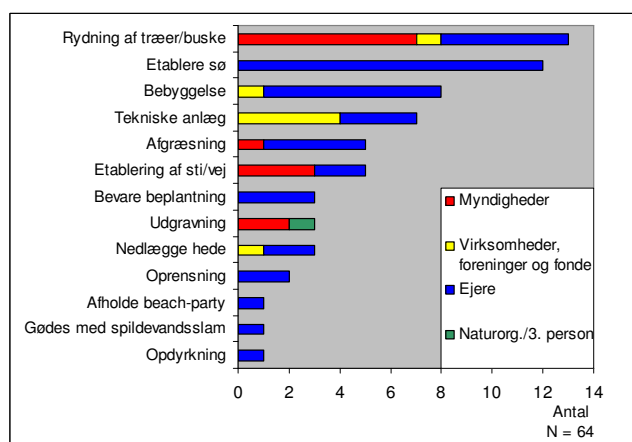
Det samlede antal tilstandsændringer for alle naturtyper falder fra i 1703 tilstandsændringer i 2006 til 1520 tilstandsændringer i 2008, dvs. et fald på ca. 11 %. Antal ansøgte tilstandsændringer i heder er 73 tilstandsændringer i 2006 og 64 tilstandsændringer i 2008. Det er et fald på ca. 12 % og dermed et større fald end det generelle fald for det samlede antal tilstandsændringer. Andelen af tilstandsændringer i § 3-heder er i både 2006 og 2008 ca. 4 % af samtlige tilstandsændringer.

I tråd med opgørelsen fra 2006 er der for 2008 udarbejdet en liste med samlede kategorier (for mere information om opgørelsen fra 2006, se "Forvaltningspraksis af § 3 i 2006" på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside). Dvs. at tilstandsændringer, der har et fælles indhold lægges sammen. Den nye og større kategori bestående af forskellige tilstandsændringer får navn efter den ansøgte tilstandsændring, der er mest repræsenteret.

De ansøgte tilstandsændringer er typisk rydning af træer/buske, etablere sø, bebyggelse m.m. I 2006 er der i alt ansøgt om 16 forskellige tilstandsændringer. 7 af de 19 kategorier af tilstandsændringer er repræsenteret med 3 eller flere ansøgninger, mens resten af ansøgningerne er repræsenteret med blot 1 eller 2 ansøgninger. I 2008 er der i alt søgt om 13 forskellige kategorier af tilstandsændringer. 9 af de 13 kategorier af tilstandsændringer er repræsenteret med 3 eller flere ansøgninger, mens resten af ansøgningerne er repræsenteret med blot 1 eller 2 ansøgninger. Tekstforklaringen på figur 1 forklarer, hvad de samlede kategorier indeholder af ansøgte tilstandsændringer i 2008.

Figur 1a Ansøgte tilstandsændringer og tilsyn med § 3 heder i 2006 fordelt efter ansøger.

Figur 1b Ansøgte tilstandsændringer og tilsyn med § 3 heder i 2008 fordelt efter ansøger.

Samlekategorierne i 2008 består af følgende:

Rydning af træer og buske: hedepleje

Etablere sø:

Bebyggelse: skydebane, parkeringsplads

Tekniske anlæg:

Bevare beplantning: iså græs

Afgræsning:

Etablering af sti/vej:

Udgravning: *geologiske undersøgelser og udgravning af klimpe*

Nedlægge hede:

Oprensning:

Afholde beach-party:

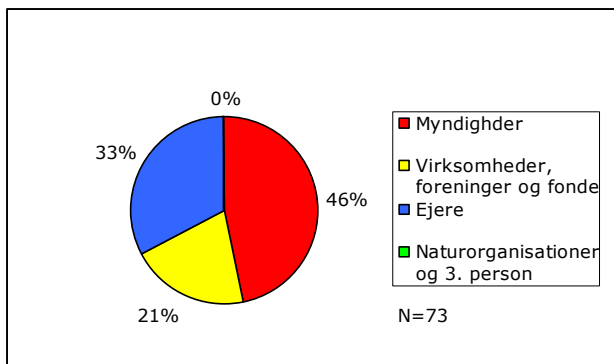
Gødes med spildevandsslam:

Opdyrkning:

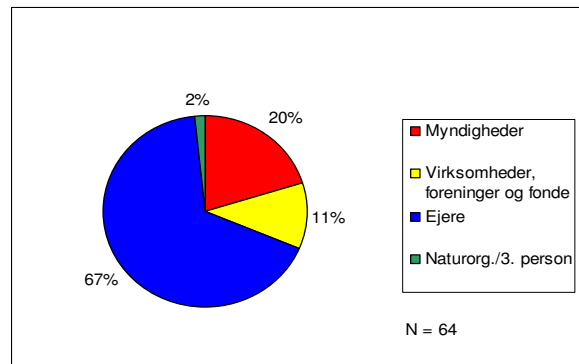
Figur 1 viser fordelingen af ansøgte tilstandsændringer på forskellige kategorier i 2006 og 2008. Kategorierne af de mest ansøgte tilstandsændringer er stort set ens årene imellem, dog er placeringen blandt de mest ansøgte tilstandsændringer forskellig.

- De mest ansøgte tilstandsændringer er stort set ens i 2006 og 2008
- Antallet af ansøgninger om bebyggelse falder fra 23 tilstandsændringer i 2006 til 8 tilstandsændringer i 2008
- I 2006 er der 11 tilstandsændringer repræsenteret med én ansøgning, og i 2008 er der 3 tilstandsændringer med blot én ansøgning

Ansøger til tilstandsændringer i § 3 heder

Figur 2a Ansøger til tilstandsændringer og tilsyn i § 3 heder i 2006 fordelt efter ansøger.

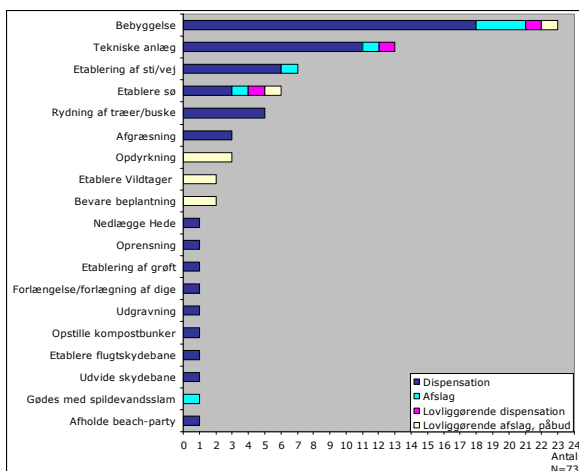

Figur 2b Ansøger til tilstandsændringer og tilsyn i § 3 heder i 2008 fordelt efter ansøger.

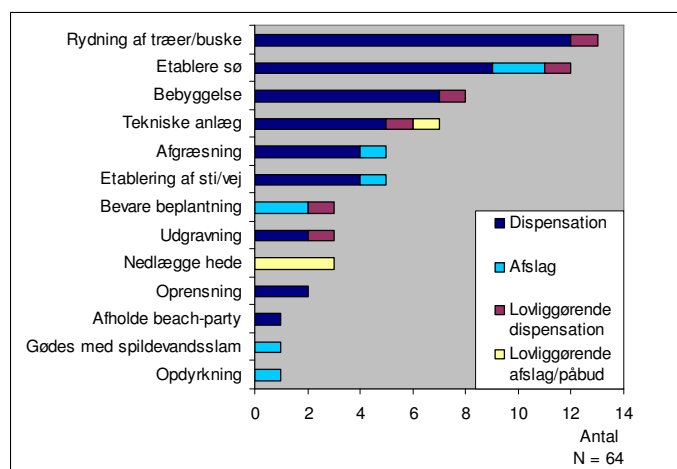
Figur 2 viser, hvem der søger om tilladelse til at foretage tilstandsændringer i § 3 heder i 2006 og 2008.

- Ejere står for en dobbelt så stor andel af ansøgte tilstandsændringer i 2008 end i 2006
- Myndigheder står for en langt mindre andel af ansøgte tilstandsændringer i 2008 end i 2006

Afgørelser til tilstandsændringer og tilsyn i § 3 heder

Figur 3a Afgørelser til ansøgte tilstandsændringer og tilsyn i § 3 heder i 2006.

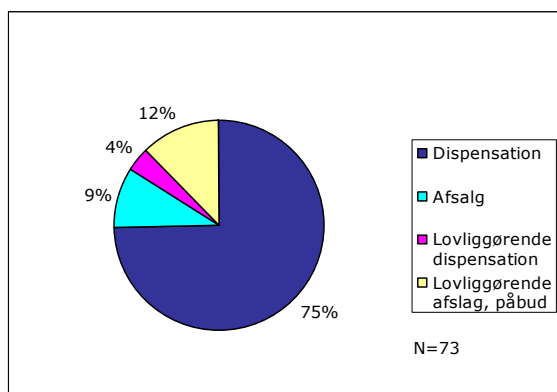

Figur 3b Afgørelser til ansøgte tilstandsændringer og tilsyn i § 3 heder i 2008.

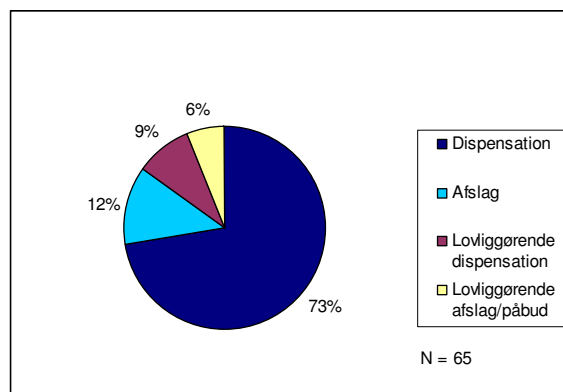
Figur 3 viser, hvilke tilstandsændringer der er givet dispensation eller afslag til, hvilke der er givet efterfølgende lovliggørende dispensation til, og endelig hvem der efterfølgende er givet lovliggørende afslag til og påbud om at genoprette/lovliggøre.

- Afgørelsespraksis er relativt ensartet
- Kommunerne har i 2008 givet flere dispensationer til rydning af træer/buske, som har et naturforbedrende sigte på, end amterne har i 2006
- Der er i 2008 givet en del flere dispensationer end i 2006 til etablering af sø. Denne tilstandsændring vurderes at have en generel forbedrende effekt på naturen, men styrker ikke nødvendigvis heden
- Der er i både 2006 og 2008 givet flere dispensationer til bebyggelse
- Amterne har i én sag om nedlæggelse af hede givet dispensation, mens kommunerne har afgjort 3 tilstandsændringer om nedlæggelse af hede med lovliggørende afslag/påbud

Dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 heder

Figur 4a Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 heder i 2006.

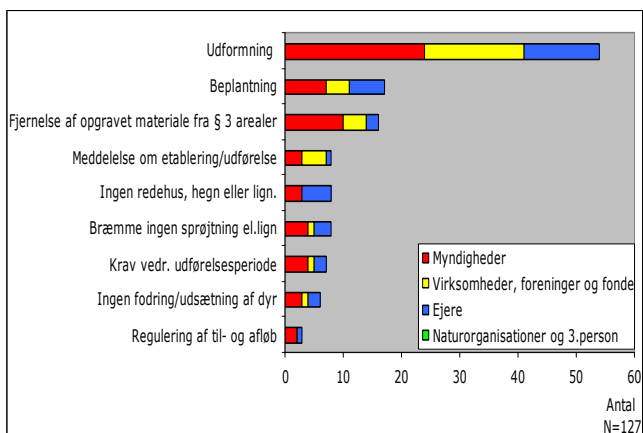

Figur 4b Fordeling af dispensation, afslag og lovliggørelse for § 3 heder i 2008.

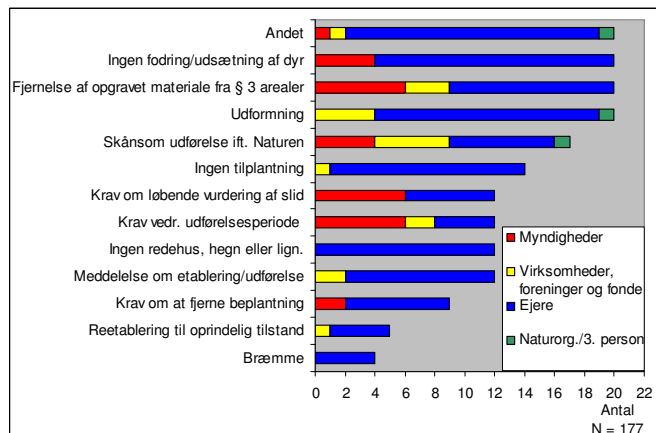
Figur 4 viser den samlede fordeling af dispensationer, afslag og lovliggørelser for heder i 2006 og 2008.

- Den procentvise andel af lovliggørende afslag/påbud udgør 12 % i 2006 mod 6 % i 2008
- Den procentvise andel af afslag stiger fra 9 % i 2006 til 12 % i 2008
- Den procentvise andel af lovliggørende afslag/påbud falder fra 12 % i 2006 til 6 % i 2008

Vilkår i forbindelse med dispensationer og lovliggørende dispensationer til tilstandsændringer i § 3 heder

Figur 5a Vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 heder fordelt efter ansøger i 2006.

Figur 5b Vilkår for dispensation og lovliggørende dispensation til § 3 heder fordelt efter ansøger i 2008.

I 2008 er der stillet 42 forskellige vilkår. For at lette overblikket er de 42 vilkår samlet sammen i 13 vilkår, se figur 5b. For at sikre sammenlignelighed med undersøgelsen fra 2006, er kategorierne fra 2006, se figur 5a, i videst muligt omfang genbrugt. Listen nedenfor uddyber indholdet af de samlede vilkår, der er repræsenteret på figur 5b.

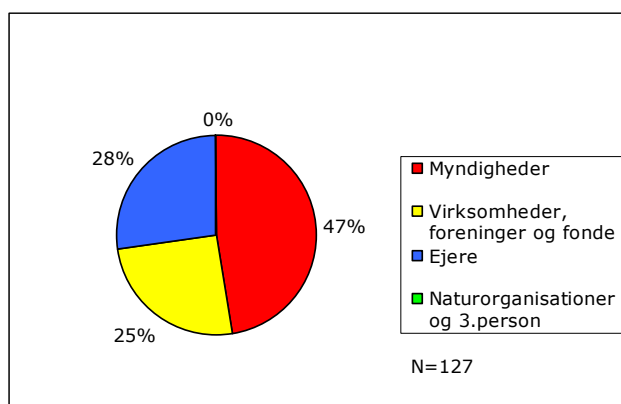
Andet: krav til til/afløb, området må ikke opdyrkes, krav vedr. spredning af afslået materiale på § 3-areal (frøspredning), krav om afstand fra teknisk anlæg til åløb, krav om afstand til vandløb, krav om overholdelse af anden lovgivning, krav om anvendelse af vej, vedligeholdelse af vej afholdes af ejer, tinglysning af vej, godkendelse fra miljøcenter og krav om offentlighedens adgang
Ingen fodring/udsætning af dyr: krav om anvendelse af kvæg til afgræsning
Fjernelse af opgravet materiale fra § 3-arealer: Udformning: krav til placering af sø og område friholdt for etablering af sø
Skånsom udførelse ift. naturen: opgravet jord lægges tilbage i samme rækkefølge som det er opgravet, terrænændring holdes på et minimum, ingen eller

stærkt begrænset kørsel i området og transport via eksisterende stier og vej
Ingen tilplantning: ingen beplantning af § 3-områder, ejer lader naturlig vegetation indvandre
Krav om løbene vurdering af slid: krav til reovering/vedligeholdelse og vedligehold af ridesti kun med flis
Krav vedr. udførelsesperiode: Ingen redehus, hegn eller lign.
Meddelelse om etablering/udførelse: kommune godkender udført arbejde
Krav om at fjerne beplantning: krav om græsningstryk, afgræsning af hede tilladt
Reetablering til oprindelig tilstand: Bræmme: ingen sprøjtning, beplantning el. lign

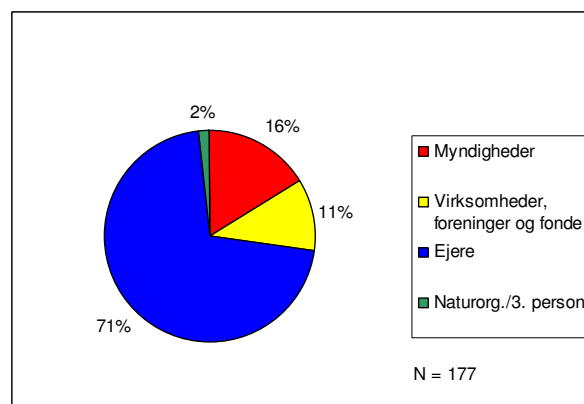
Figur 5 viser, hvilke vilkår der er stillet som betingelse for dispensationer og lovliggørende dispensationer til tilstandsændringer i § 3 heder i 2006 og 2008. Som det fremgår af opgørelsen for 2006, er der stillet vilkår inden for 9 kategorier. I 2008 er der stillet 42 forskellige vilkår. Det betyder, at det enten har været nødvendigt at samle nogle af disse vilkår sammen i de kendte kategorier fra 2006 eller at oprette nye kategorier. Se listen under figur 5.

- Kommunerne stiller gennemsnitligt 3,5 vilkår pr. dispensation eller lovliggørende dispensation, mens amterne gennemsnitligt stiller 2,2 vilkår pr. dispensation eller lovliggørende dispensation
- Kategorien andet, der omfatter en række unikke vilkår, er det mest anvendte vilkår i 2008, mens udformning er det mest benyttede vilkår i 2006
- Vilkårene er overvejende ens, men i 2008 stiller kommunerne også vilkår, der omhandler hensynet til naturen under arbejdets udførelse og efterfølgende krav om løbende vurdering af slid
- Såvel amter som kommuner har i relativt få afgørelser stillet krav vedr. udførelsesperioden

Fordeling af vilkår på ansøger i forbindelse med dispensation og lovliggørende dispensation for § 3 heder

Figur 6a Vilkår fordelt efter ansøger i § 3 heder i 2006.

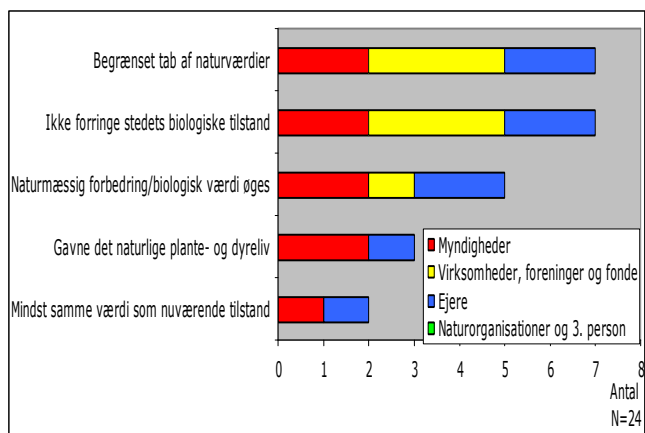

Figur 6b Vilkår fordelt efter ansøger i § 3 heder i 2008.

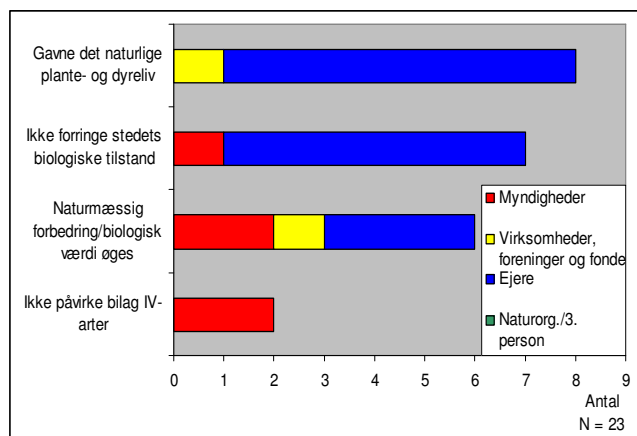
Figur 6 viser, hvem der er stillet vilkår til i forbindelse med dispensationer og lovliggørende dispensationer.

- Andelen af ejere, der modtager vilkår, stiger fra 28 % i 2006 til 71 % i 2008
- Andelen af myndigheder, der modtager vilkår, falder fra 47 % i 2006 til 16 % i 2008

Vurdering af dispensationer/lovliggørende dispensationer for § 3 heder

Figur 7a Vurdering af dispensation/lovliggørende dispensation for § 3 heder i 2006.

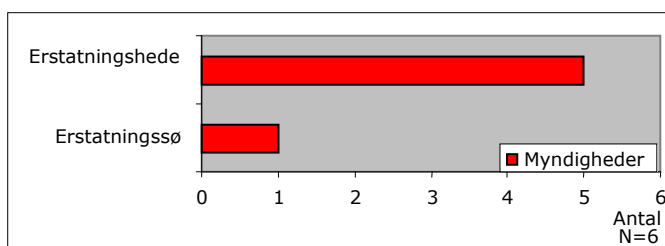

Figur 7b Vurdering af dispensation/lovliggørende dispensation for § 3 heder i 2008.

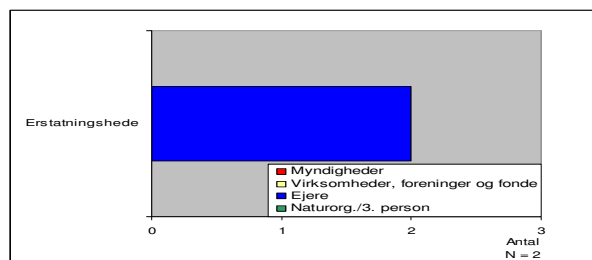
Figur 7 viser, om den dispensationsgivende myndighed har vurderet, om der er tale om tilstandsændringer til fordel for naturtypen og dens tilknyttede plante- og dyreliv, eller om der er tale om, at heden ikke får sin biologiske tilstand forringet.

- Begge år er der angivet vurderinger for lidt under halvdelen af de givne dispensationer og lovliggørende dispensationer. Relativt set er der sket en lille stigning fra 2006 til 2008

Erstatningsbiotoper for § 3 heder

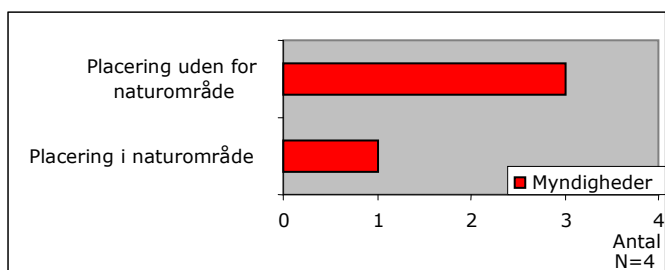
Figur 8a Erstatningsbiotoper for § 3 heder fordelt efter ansøger i 2006.

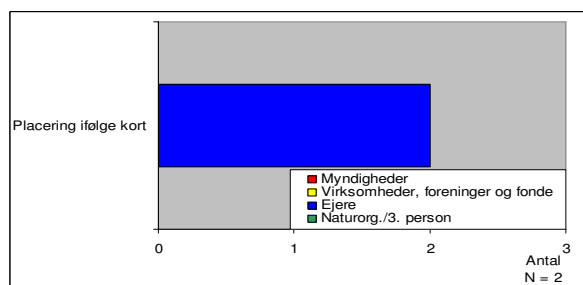
Figur 8b Erstatningsbiotoper for § 3 heder fordelt efter ansøger i 2008.

Figur 8 viser for hhv. 2006 og 2008, hvilke ansøgere, der har modtaget vilkår om erstatningsbiotoper samt, hvilke erstatningsbiotoper, der skal etableres.

- Amterne har i 6 afgørelser meddelt krav om etablering af erstatningsbiotoper, mens kommunerne har benyttet denne mulighed 2 gange
- I 2006 har kun myndigheder modtaget krav om erstatningsbiotoper, mens der i 2008 kun er stillet krav om erstatningsbiotoper til private ejere

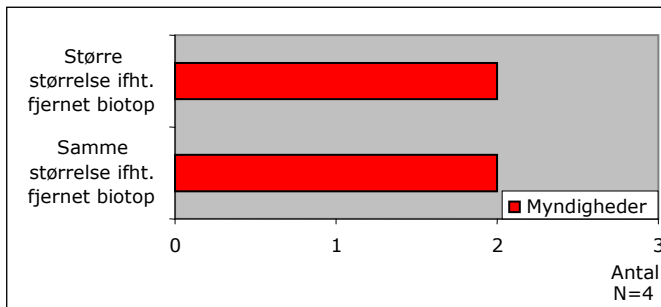
Figur 9a Placering af erstatningsbiotoper for § 3 heder fordelt efter ansøger i 2006.

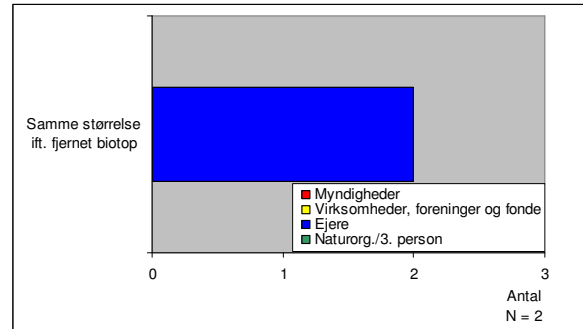
Figur 9b Placering af erstatningsbiotoper for § 3 heder fordelt efter ansøger i 2008.

Figur 9 viser placeringskrav stillet i forbindelse med erstatningsbiotoper fordelt efter ansøger for 2006 og 2008.

- I 2006 er der i forbindelse med erstatningsbiotoperne taget stilling til placering inden for og uden for naturområde. I 2008 er erstatningsbiotoperne alene placeret på et kort

Figur 10a Erstatningsbiotopers størrelse fordelt efter ansøger i 2006 for § 3 heder.

Figur 10b Erstatningsbiotopers størrelse fordelt efter ansøger i 2008 for § 3 heder.

Figur 10 viser størrelseskrav stillet i forbindelse med erstatningsbiotoper for 2006 og 2008.

- I 2006 er der i to afgørelser stillet krav om, at erstatningsbiotopen skal være større end den fjernede biotop. I 2008 er der udelukkende stillet krav om, at erstatningsbiotopen skal være af samme størrelse som den fjernede biotop

Resultater for § 3 heder

- Afgørelsespraksis i 2006 og 2008 er stort set ens
- I 2008 ansøges der om flere tilstandsændringer om etablering af sø end i 2006, ligesom der gives flere dispensationer. Etablering af søer understøtter ikke nødvendigvis de plantesamfund, som normalt findes på heder, og denne tilstandsændring er ikke naturforbedrende for hede-naturtypen, men kan være vurderet at være gavnlig for områdets generelle biodiversitet
- Tilstandsændringen rydning af træer/buske har et naturforbedrende sigte på heder, idet mange heder er under tilgroning, og kræver pleje for at bevares. Der ansøges om flere af denne type tilstandsændringer i 2008 end i 2006, og der er i 2008 overvejende myndigheder, som ansøger. Dette kan hænge sammen med kommunernes pleje af kommunalt ejede § 3-arealer, eller at der er tale om fredede arealer